

## GECİKME ZAMMI VE TECİL FAİZ ORANLARI

### 1-Gecikme Zammı Oranları

| ORAN          |               | UYGULAMA DÖNEMİ                       | DAYANAĞI BAKANLAR<br>KURULU KARARI |
|---------------|---------------|---------------------------------------|------------------------------------|
| AYLIK         | YILLIK        |                                       |                                    |
| 12%           | 144%          | 08/03/1994-30/08/1995                 | 94/5335 Sayılı B.K.K.              |
| 10%           | 120%          | 31/08/1995-31/02/1996                 | 95/7138 Sayılı B.K.K.              |
| 15%           | 180%          | 01/02/1996-08/07/1998                 | 96/7798 Sayılı B.K.K.              |
| 12%           | 144%          | 09/07/1998-20/01/2000                 | 98/11331 Sayılı B.K.K.             |
| 6%            | 72%           | 21/01/2000-01/12/2000                 | 2000/7 Sayılı B.K.K.               |
| 5%            | 60%           | 02/12/2000-28/03/2001                 | 2000/1555 Sayılı B.K.K.            |
| 10%           | 120%          | 29/03/2001-30/01/2002                 | 2001/2175 Sayılı B.K.K.            |
| 7%            | 84%           | 31/01/2002-11/11/2003                 | 2002/3550 sayılı B.K.K.            |
| 4%            | 48%           | 12/11/2003-01/03/2005                 | 2003/6345 sayılı B.K.K.            |
| 3%            | 36%           | 02/03/2005-20/04/2006                 | 2005/8551 Sayılı B.K.K.            |
| 2,5 %         | 30 %          | 21/04/2006-18/11/2009                 | 2006/10302 Sayılı B.K.K.           |
| 1,95 %        | 23,4 %        | 19/11/2009 -18/10/2010                | 2009/15565 Sayılı B.K.K.           |
| <b>1,40 %</b> | <b>16,8 %</b> | <b>19/10/2010 tarihinden itibaren</b> | <b>2010/965 Sayılı B.K.K.</b>      |

**6183 sayılı Yasanın 51 nci maddesi uyarınca Gecikme zammı bir liradan az olamaz.**

**Gecikme zammı 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre uygulanan vergi ziyai cezalarında bu madde uyarınca belirlenen oranda, mahkemeler tarafından verilen ve ceza mahiyetinde olan amme alacaklarında ise bu oranın yarısı ölçüsünde uygulanır. Bunların dışındaki ceza mahiyetinde olan amme alacaklarına gecikme zammı tatbik edilmez.<sup>1</sup>**

Ay kesirleri için gecikme zammı, 5035 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 02.01.2004 tarihinden itibaren günlük esasa göre hesaplanacaktır.

Günlük gecikme zammı oranının belirlenmesi: Günlük esasa göre gecikme zammı oranının belirlenmesinde aşağıdaki hususlara uyulacaktır.

- i- **1 ay 30 gün olarak dikkate alınacaktır.**
- ii- **Günlük gecikme zammı oranı (Geçerli Aylık Oran/30) formülüyle bulunacaktır.**
- iii- **Bulunan bu katsayının virgülden sonraki ilk 6 hanesi hesaplamalarda kullanılacaktır.**
- iv- **Katsayının virgülden sonraki 7. veya devam eden hanelerinde bir sayı bulunması halinde 6. hane bir üst sayıya tamamlanacaktır.**
- v- **Katsayının virgülden sonraki 7. veya devam eden hanelerinde bir sayı yok ise altıncı hane değiştirilmeyecektir.**

**Örnek - 1:** Aylık gecikme zammı oranı %4 olduğunda, yukarıdaki formüle göre günlük gecikme zammı oranı  $[(4/100)/30 =]$  0,001333 3 333 olarak bulunmaktadır.

Ancak bu örnekte, virgülden sonraki yedinci hanede bir sayı (3 sayısı) bulunduğundan, altıncı hanedeki (3) sayısı (4) sayısına tamamlanarak günlük gecikme zammı oranı 0,001334 olarak dikkate alınacaktır.

Halen uygulanmakta olan gecikme zammı oranı %2,5 olup, bu oran üzerinden tespit edilen günlük gecikme zammı oranı 0,000834'tür.

Günlük esasa göre gecikme zammının hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılacaktır.

Günlük esasa göre gecikme zammı tutarı = Günlük gecikme zammı oranı x Gün sayısı x Gecikme zammı uygulanacak tutar

---

<sup>1</sup> *Usulsüzlük cezalarında (genel ve özel usulsüzlükler dahil) gecikme zammı uygulanmaz.*

## **Gecikme Zammının Tatbik Müddeti**

6183 sayılı Kanunun 52 nci maddesine göre, amme alacağının vade tarihinden itibaren;

- i- Amme alacağının tecilinde, tecilin yapıldığı,**
- ii- Borçlunun iflası halinde, iflasın açıldığı,**
- iii- Aciz halinde bu durumun tespit edildiği,**

tarihe kadar gecikme zammı hesaplanacaktır.

## **KÖYLERDE GECİKME ZAMMI UYGULAMASI**

6183 sayılı Kanunun "Köylerde gecikme zammı" başlıklı 53 üncü maddesinde "Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler hariç olmak üzere belediye sınırları dışındaki köylerde tahsildarlar tarafından tahsil olunan amme alacakları ödeme süresi içinde ödenmediği takdirde bunlar için yalnız %10 gecikme zammı uygulanır.

Ödeme müddeti geçmiş olmasına rağmen tahsildarların gidemediği köylerdeki borçlulara bu zam, tahsildarın ilk uğradığı zaman içinde borçlarını ödemedikleri takdirde tatbik olunur." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümle, köylerde uygulanmakta olan %10 oranındaki gecikme zammının hangi vergiler hakkında tatbik edileceğini tespit etme yetkisi Maliye Bakanlığına verilmiştir.

Bu itibarla, ikametgahı veya kanuni ya da iş merkezi köylerde olan amme borçlularının;

- iii- Gelir Vergisi (geçici vergi dahil),**
- iv- Kurumlar Vergisi (geçici vergi dahil),**
- v- Katma Değer Vergisi,**
- vi- Özel Tüketim Vergisi,**
- vii- Motorlu Taşıtlar Vergisi,**
- viii- Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi,**
- ix- Özel İletişim Vergisi,**
- x- Şans Oyunları Vergisi,**
- xi- Damga Vergisi,**

borçlarının ödeme müddeti içinde ödenmemesi halinde 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanması uygun görülmüştür.

Yukarıdakiler dışında kalan diğer amme alacaklarına ise Kanunun 53 üncü maddesine göre gecikme zammı tatbik edilecektir.

## GEÇİKME ZAMMI ORANININ DEĞİŞMESİ

6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasında “Bakanlar Kurulu, gecikme zammı oranlarını aylar itibarıyla topluca veya her ay için ayrı ayrı, yüzde onuna kadar indirmeye, gecikme zammı oranı ile gecikme zammı asgari tutarını iki katına kadar artırmaya, ayrıca gecikme zammı oranını aylar itibarıyla farklı olarak belirlemeye ve gecikme zammını bileşik faiz usulüyle aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık olarak hesaplatmaya yetkilidir.” hükmü yer almaktadır.

6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin bu hükmüne istinaden Bakanlar Kurulu Kararıyla aylık gecikme zammı oranının yeniden belirlendiği hallerde, gecikme zammı hesaplamasında aşağıda belirtilen açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

**-Aylık Esasa Göre:** Aylık esasa göre gecikme zammının hesaplanacağı bir aylık süre içindeki bir tarihte oran değişikliği yapılırsa, bu bir aylık sürenin tamamına eski oran tatbik edilecektir.

**- Günlük Esasa Göre:** Ay kesirleri için gecikme zammının hesaplanması günlük esasa göre yapıldığından, Bakanlar Kurulu Kararının yürürlüğe girdiği gün dahil olmak üzere daha sonraki günler için yeni oran, yürürlük tarihinden önceki günler için ise eski oran tatbik edilecektir.

Örnek Gaziantep Vergi Dairesi Başkanlığı Şehit Kamil Vergi Dairesi mükelleflerinden (C), 26.12.2004 vadeli 120,- lira tutarlı Katma Değer Vergisi borcunu 15.05.2005 tarihinde gecikme zammı ile birlikte ödemiştir. Uygulanmakta olan aylık gecikme zammı oranı 02.03.2005 tarihinde %4'ten %3'e indirilmiştir.

Mükellefin vergi aslı ile birlikte ödemesi gereken gecikme zammı;

-27.12.2004-26.01.2005 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%4 oranında) aylık esasa göre (eski oran),

-27.01.2005-26.02.2005 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%4 oranında) aylık esasa göre (eski oran),

-27.02.2005-26.03.2005 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%4 oranında) aylık esasa göre (eski oran),

-27.03.2005-26.04.2005 tarihleri arasındaki bir aylık süre için (%3 oranında) aylık esasa göre (yeni oran),

-27.04.2005-15.05.2005 tarihleri arasındaki 19 günlük süre için ise günlük esasa göre (yeni oran),

uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır.

**Borcun 4 tam aylık süre için gecikme zammı tutarı:**

$$\begin{aligned} &= (\%4 + \%4 + \%4 + \%3) \times 120 \text{ lira} \\ &= \%15 \times 120 \text{ lira} \\ &= 18 \text{ liradır.} \end{aligned}$$

Bu borca 27.04.2005-15.05.2005 tarihleri arasındaki 19 günlük ay kesri için hesaplanan gecikme zammı tutarı ise;

Günlük gecikme zammı oranı:  $(3/100/30)=0,001$

(günlük gecikme zammı oranı)  $\times$  (gün sayısı)  $\times$  (gecikme zammı uygulanacak tutar) =

$$= (0,001) \times 19 \times 120 \text{ lira}$$

$$= 2,28 \text{ liradır.}$$

Böylece mükellef (C)'den, 120 lira Katma Değer Vergisinin yanında ayrıca  $(18+2,28=)20,28$  lira gecikme zammı tutarının da tahsil edilmesi gerekmektedir.

## 2-Tecil Faizi Oranları

25.01.2000 tarihinden itibaren yıllar itibarıyla uygulanan tecil faiz oranları aşağıda gösterilmiştir.

| Uygulama Dönemi                | Tebliğ No        | Aylık Oran | Yıllık Oran |
|--------------------------------|------------------|------------|-------------|
| 25.01.2000-20.12.2000          | 409              | % 4        | % 48        |
| 21.12.2000-30.03.2001          | 412              | % 3        | % 36        |
| 31.03.2001-30.01.2001          | 416              | % 6        | % 72        |
| 02.02.2002-11.11.2003          | 421              | % 5        | % 60        |
| 12.11.2003-03.03.2005          | 429              | % 3        | % 36        |
| 04.03.2005-27.04.2006          | 434              | % 2,5      | % 30        |
| 28.04.2006-20.11.2009          | 438              | % 2        | % 24        |
| 21.11.2009-20.10.2010          | Seri C Sıra No:1 | %1,58      | % 19        |
| 21.10.2010 Tarihinden itibaren | Seri C Sıra No:2 | %1         | % 12        |

### Tecil Edilmeyecek Kamu Alacakları

|                                                           |
|-----------------------------------------------------------|
| Katma Değer Vergisi                                       |
| Geçici Vergi                                              |
| Özel Tüketim Vergisi                                      |
| Banka Ve Sigorta Muameleleri Vergisi                      |
| Özel İletişim Vergisi                                     |
| Harçlar (İkmalen tarhiyata dayanan tapu harçları hariç)   |
| Ecrimisil                                                 |
| Eğitime Katkı Payı                                        |
| Eğitime Katkı Payına Ait Gecikme Zammından Olan Alacaklar |

**TAHSİLAT İÇ GENELGESİ**  
**SERİ NO: 2008/3**

**Tarih** 01/07/2008  
**Sayı** B.07.1.GİB.0.06.38/3802-92  
**Kapsam**

**T.C.**  
**MALİYE BAKANLIĞI**  
**Gelir İdaresi Başkanlığı**

**Sayı** : B.07.1.GİB.0.06.38/3802-92  
**Konu:**

**TAHSİLAT İÇ GENELGESİ**  
**SERİ NO: 2008/3**

**..... VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞINA**

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine ilişkin açıklamalar Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin Birinci Kısım Dördüncü Bölüm "**I.Tecil**" alt başlıklı bölümünde yapılmıştır.

Bu İç Genelgede anılan maddeye istinaden tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan borçluların bu taleplerinin süratle incelenerek karara bağlanması ve kamu alacaklarının daha etkin bir şekilde tahsil edilmesi amacıyla tecil ve taksitlendirme işlemlerinde uyulması gereken usul ve esaslar açıklanmıştır.

Buna göre, İlinize tanınan tecil ve taksitlendirme yetkisinin kullanılmasında 01/07/2008 tarihinden itibaren aşağıda belirtilen usul ve esaslara uyulması gerekmektedir.

**I- TUTAR İTİBARIYLA TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ**

Vergi Dairesi Başkanlıkları, Defterdarlıklar, Vergi Dairesi Müdürlüklerine tanınan tecil ve taksitlendirme yetkisi;

- |                                                                                      |                |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| a) Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı için,                                  | 2.000.000 YTL, |
| b) Ankara, İstanbul ve İzmir Vergi Dairesi Başkanlıkları için,                       | 1.500.000 YTL, |
| c) Adana, Antalya, Bursa, Kocaeli, Mersin ve Konya Vergi Dairesi Başkanlıkları için, | 1.000.000 YTL, |
| d) Diğer Vergi Dairesi Başkanlıkları için,                                           | 750.000 YTL,   |
| e) Defterdarlıklar için,                                                             | 400.000 YTL,   |
| f) Bağımsız Vergi Daireleri için,                                                    | 60.000 YTL,    |
| g) Bağlı Vergi Daireleri için,                                                       | 30.000 YTL,    |
- olarak belirlenmiştir.

Bağımsız vergi daireleri için belirlenen tecil yetkisi tutarı; (b) bendinde belirtilen Vergi Dairesi Başkanlıklarına bağlı **vergi daireleri** için 180.000 YTL, (c) bendinde belirtilen Vergi Dairesi Başkanlıklarına bağlı **vergi daireleri** için 120.000 YTL olarak uygulanır.

## **II- SÜRE İTİBARIYLA TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ**

Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Defterdarlıklar yapılacak tecil ve taksitlendirmelerde, tecil müracaat tarihinden itibaren azami 24 aylık süre aşılmayacak şekilde tecile yetkilidir. Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Defterdarlıklar; 24 ayı aşmamak koşuluyla kendilerine bağlı her bir vergi dairesi için farklı tecil yetkisi belirleyebileceklerdir.

Tecil ve taksitlendirme işlemlerinde, tecil süreleri tespit edilirken öncelikle borçluların taleplerinin dikkate alınması, ancak bu genelgenin "V-Borçlunun Çok Zor Durum Halinin Tespiti" başlıklı bölümünde yer alan oranlar ile tespit edilmiş azami tecil sürelerinin aşılmaması ve Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin tecile ilişkin bölümünde yer alan açıklamaların dikkate alınması gerekmektedir.

## **III- MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ VE BAZI İDARİ/TRAFİK PARA CEZALARI İÇİN TUTAR VE SÜRE İTİBARIYLA TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ**

Motorlu taşıtlar vergisi, motorlu taşıtlar vergisine ait gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezası, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre verilen trafik para cezaları, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununa göre verilen idari para cezaları, 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca tahsili gereken geçiş ücreti ve idari para cezalarından olan alacakların ve bunlara ilişkin fer'ilerinin tecil taleplerini; tecili talep edilen alacağın tutarına bakılmaksızın değerlendirerek sonuçlandırmaya ve tecil müracaat tarihinden itibaren azami 30 ayı aşmayacak şekilde süre vermeye vergi daireleri yetkili kılınmıştır.

## **IV- BORÇLULARIN TECİL VE TAKSİTLENDİRME BAŞVURULARI**

**01/07/2008 tarihinden itibaren** 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine istinaden borçlarının tecil ve taksitlendirilmesini talep eden borçlular; "Erteleme ve Taksitlendirme Talep ve Değerlendirme Formu" (Örnek No:2015-a/b) yerine "**Tecil ve Taksitlendirme Talep Formu**" (**Ek-1**) ile müracaat etmeleri gerekmektedir. Söz konusu form, Başkanlığımız internet sitesinden temin edilerek çoğaltılmak suretiyle kullanılabilir.

Tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan borçluların formun ilgili bölümlerini doldurmaması durumunda vergi daireleri borçluya gerekli uyarıda bulunacak, yapılan uyarı üzerine borçlunun ilgili bölümleri doldurmaması halinde tecil ve taksitlendirme talebi reddedilecektir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının tecil taleplerinde Tecil ve Taksitlendirme Talep Formu aranılmayacaktır.

## **V- BORÇLUNUN ÇOK ZOR DURUM HALİNİN TESPİTİ**

6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre; amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haczolunmuş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, amme alacakları tecil edilebilmektedir.

Tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan borçluların "çok zor durumda" olup olmadıklarının tespitinde; aşağıda belirtilen likidite oranları kullanılacak ve bu oranlar sonucunda tespit edilen çok zor durum derecesine uygun olarak tecil süreleri belirlenecektir.



**A) Bilanço esasına göre defter tutan borçluların çok zor durum halinin tespitinde kullanılacak,**

Likidite Oranı = Dönen Varlıklar - Stoklar

formülü,

Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

**İşletme hesabı esasına göre defter tutan borçluların çok zor durum halinin tespitinde kullanılacak,**

Likidite Oranı = Kasa + Banka+Kısa Vadeli Alacaklar

formülü,

Kısa Vadeli Borçlar

ile bulunacaktır.

Buna göre;

- 1) Likidite oranının 1'den büyük olması durumunda borç tecil edilmeyecektir.
- 2) Likidite oranının 1 veya 1'den küçük ve 0,5'den büyük olması durumunda **12** aya kadar tecil yapılabilecektir.
- 3) Likidite oranının 0,5 veya 0,5'den küçük olması durumunda ise borçlar **24** aya kadar tecil edilebilecektir.

Borçlunun vergi dairesine olan borçları kısa vadeli borç olarak değerlendirileceğinden, işletme hesabı esasına göre defter tutan borçluların tecil talepleri değerlendirilirken, borçlu tarafından vergi dairesine olan borcunun kısa vadeli borçlara dahil edilip edilmediğine dikkat edilecektir.

**B)** Gayrifaal veya faaliyetini terk etmiş olan borçlular ile gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı, ücret, diğer kazanç ve iradları nedeniyle mükellefiyeti bulunan ya da bu sayılanlar dışında kalan diğer borçluların talepleri Tecil ve Taksitlendirme Talep Formundaki beyanlarına göre değerlendirilecek, taksit tutarları ile taksitlendirme süresi borçlunun durumuna göre takdir edilerek borçları azami 24 aya kadar tecil edilebilecektir.

**C)** Bilanço ya da işletme hesabı esasına göre defter tutan borçluların belirlenen oran analizlerine göre borcunun tecil edilmemesi gerektiği sonucuna ulaşmakla birlikte, tecil müracaat tarihinden itibaren geriye dönük dört ay içerisinde 6183 sayılı Kanunun 105 inci maddesinde yer alan tabii afetlere maruz kaldıklarını belgelendirmeleri durumunda borçlarının azami 24 ay süre ile tecil edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Mahalli teşkilatımıza tanınan 12 ve 24 aylık süreler azami sürelerdir. Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Defterdarlıklar; bağımsız vergi daireleri veya bağlı vergi dairelerinin yapacakları teciller için farklı süre belirlemeye yetkili kılındıklarından, vergi dairelerinin tecil yaparken kendilerine tayin edilen azami tecil sürelerini dikkate almaları gerektiği tabiidir.

Borçlulara verilecek tecil süresinin tespitinde, borçlunun öteden beri borç ödemede iyi niyetli olup olmadığı, borç miktarının az veya çok oluşu, daha önce tecil edilen borçlarını tecil şartlarına uygun ödeyip ödemediği ve ödeme gücü göz önünde bulundurulacaktır.

Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşlarının beyanlarına göre çok zor durum halinin tespiti yukarıda açıklanan oran analizlerine bağlı kalınmaksızın değerlendirilecektir.

## **VI- SÜRELİ RED**

6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında; *"Borcunun tecilini talep eden ancak, talepleri uygun görülmeıerek reddedilen borçlular söz konusu borçlarını reddin tebliğı tarihinden itibaren idarece 30 güne kadar verilebilecek ödeme süresi içinde ödedikleri takdirde bu amme alacağı ödendiğı tarihe kadar faiz alınmak suretiyle tecil olunur."* hükmü yer almaktadır.

Uygulamada "sürelı red" olarak adlandırılan fıkraya ilişkin gerekli açıklamalar Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinde yapılmıştır.

Tecil talebi reddedilen borçlulara tecile yetkili makamca 30 güne kadar verilecek sürenin azami süre olduğı da dikkate alındığında bu sürenin;

-Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Defterdarlıklar yetkisinde bulunan tecil taleplerinden uygun görülmeyerek sürelı reddedilenler için azami 15 gün,

-Bağımsız ve bağılı vergi daireleri yetkisinde bulunan tecil taleplerinden uygun görülmeyerek sürelı reddedilenler için azami 7 gün,

olarak tatbiki uygun görülmüştür.

Amme alacağının verilen sürede ödenmesi durumunda anılan Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde tecil faizi hesaplanacaktır.

Borçlunun tecil talebinin süre verilerek reddedilmesi ve borcun verilen süre içerisinde ödenmemesi durumunda, borç 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre cebren takip ve tahsil edilecektir.

## **VII- TECİL EDİLMEMEYECEK ALACAKLAR**

Katma Değer Vergisi, Geçici Vergi, Özel Tüketim Vergisi, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi, Özel İletişim Vergisi, Harçlar (İkmalen tarhiyata dayanan tapu harçları hariç), Fonlar, Ecrimisil, Eğitime Katkı Payı ve Eğitime Katkı Payına ait gecikme zammı ile sınırlı uygulama süresine sahip ek vergiler tecil edilmeyecektir. Tecili uygun görülmeyen bu alacakların İlinize tanınan tecil ve taksitlendirme yetkisi kapsamında süre verilerek reddedilmesi de mümkün değildir.

## **VIII- VADESİ GEÇMİŞ BORÇ DURUMUNU GÖSTERİR BELGE VERİLMESİ TALEPLERİ**

Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin "I. Tecil" bölümünün 9 numaralı bölümünün (e) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde tecilin, tecil ve taksitlendirme şartlarının borçlu tarafından kabul edilmesiyle hüküm ifade ettiğı hususu da dikkate alınarak, 01/07/2008 tarihinden itibaren yapılacak müracaatlara dayanılarak yapılan tecillere uygulanmak üzere, tecil edilen borç tutarının %10'u ödenmedikçe borçlunun ilgili tahsil dairesine borcunun bulunmadığını gösteren yazının verilmemesinin kabulü koşuluyla tecil ve taksitlendirme yapılması esası getirilmiştir.

Bu itibarla, 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre borçları tecil ve taksitlendirilen borçlulara, tecil edilen borçlarının % 10'unu ödemiş olmaları şartıyla ve vadesi geçmiş başkaca bir borcunun bulunmaması koşuluyla vadesi geçmiş borcunun bulunmadığına dair yazı verilecektir.

**Örnek:** Vergi dairesi müdürlüğü tarafından mükellef (A)'nın, 10.000 YTL borcu Temmuz 2008 ayından başlamak ve 20 ayda 20 eşit taksitte ödenmek üzere tecil edilmiştir. Mükellef (A), Temmuz 2008 ayında ilk taksit tutarı olan 500 YTL'yi hesaplanan tecil faizi ile birlikte ödemiştir. Mükellef, birinci taksit ödemesini yaptıktan sonra bağlı olduğu vergi dairesine müracaat ederek borç durumunu gösterir belge talep etmiştir.

Mükellef, tecil edilen 10.000 YTL borcunun % 10'una isabet eden 1.000 YTL'nin, 500 YTL'sini birinci taksitin ödeme süresi içerisinde ödemiş olduğundan, kalan 500 YTL'yi ödemesi ve vergi dairesine vadesi geçmiş başkaca bir borcunun bulunmaması koşuluyla mükellefe vadesi geçmiş borcunun bulunmadığına dair yazı verilecektir.

#### **IX- DİĞER HUSUSLAR**

**1-** Tutar itibarıyla İlinize tanınan tecil ve taksitlendirme yetkisini aşan talepler; mükellefin eksiksiz olarak doldurması gereken "Tecil ve Taksitlendirme Talep Formu" ile birlikte tecili talep edilen borcun nev'i, tutarı ve vade tarihleri ile tecil müracaatının borcun vade tarihinden sonra yapılması halinde bu borçlara karşılık tecil müracaat tarihi (bu tarih hariç) itibarıyla hesap edilecek gecikme zammı tutarlarının ayrı ayrı tespit edilerek ve gerekli görülen diğer bilgilere de yer verilmek suretiyle en geç 5 gün içinde Başkanlığımıza gönderilecektir.

**2-** Tecil talebinde bulunan mükelleflerin tecil müracaat tarihlerinden, taleplerinin sonuçlandırılmasına kadar belli bir süre geçebilmektedir. Bu süre içerisinde mükelleflerin tecil taleplerinin kabulüne veya reddine ilişkin tebligat yapılmıyca kadar, taleplerinde önerdikleri taksit tutarlarını ödemeleri gerektiği özellikle hatırlatılacaktır.

**3-** Motorlu taşıtlar vergisi, motorlu taşıtlar vergisine ait gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezası, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre verilen trafik para cezaları, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununa göre verilen idari para cezaları, 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca tahsili gereken geçiş ücreti ve idari para cezalarından olan alacakların ve bunlara ilişkin fer'ileri tecil edilen borçluların, tecil şartlarına uygun ödeme yaptığı sürece maliki oldukları motorlu taşıta ilişkin fenni muayene yaptırabilmeleri, denize veya uçuşa elverişlilik belgesi alabilmeleri için "Fenni Muayene İzin Belgesi"nin düzenlenmesi gerekmektedir.

Ancak, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca motorlu taşıtların satış ve devirleri sırasında ise tecil edilen söz konusu borçlar defaten ödenmediği takdirde "Motorlu Taşıtların Satış ve Devrine Ait İlişik Kesme Belgesi" düzenlenmeyecektir.

**4-** Tecile yetkili olan makamlar, tecil yetkilerini kullanırken borçlunun ekonomik faaliyet dönemleri ile nakit akışlarını da göz önünde bulundurmak suretiyle farklı taksit tutarları belirleyebileceklerdir.

**5-** Bu İç Genelge ile 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine ilişkin daha önce yayımlanmış olan İç Genelgelerin 01/07/2008 tarihinden itibaren uygulamasına son verilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve durumun ilgililere de duyurularak uygulamanın bu esaslar doğrultusunda yürütülmesinin teminini önemle rica ederim.

**Mehmet Akif ULUSOY**

**Gelir İdaresi Başkanı**

**EK:1 (TECİL TALEBİ FORMU)**

1. 766 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde 01.07.2008 tarihinden geçerli olmak üzere yapılan değişiklik uyarınca, amme alacağının vadesinde ödenmesi, haciz uygulanması veya haczedilen malın paraya çevrilmesi hallerinin, amme borçlusunu çok zor duruma düşüreceğinin anlaşıldığı durumlarda, Kanunun ve alacaklı amme idarelerinin öngördüğü şartlarla, amme alacağının 36 ayı geçmemek üzere tecil edilerek taksite bağlanabileceği hükmü yer almaktadır.
2. Tecil, talep edilmesi halinde alacaklı amme idareleri veya tahsil daireleri tarafından zorunlu olarak yerine getirilmesi gereken bir işlem değildir.
3. Amme idarelerinin alacaklarının kanunlarda yer verilen sürelerde ödenmesi (tahsili) esastır. Ancak, alacaklı amme idareleri, icra takibine başlama ya da icrayı devam ettirme hallerinin varlığında borçlunun "çok zor" durumda kalacağını öngörür ve takdir ederlerse maddedeki şartlarla amme alacağını tecil edebilirler.

Tecilin yapılması sırasında amme alacağının tecil dolayısıyla tehlikeye girmemesi, teminat altına alınması şartları göz önünde bulundurulacağı gibi, "çok zor" durumun takdirinde de icra takibine başlanması ya da takibin devamı halinde borçlunun gelir kaynaklarının ortadan kalkmasına ya da faaliyetlerinin devamının engellenmesine sebebiyet verilip verilmediğinin de bir ölçü olarak göz önünde bulundurulması icap etmektedir.

4. Borçludan teminat alınması Kanunda sayılan tecil şartları arasındadır. Teminatın alınmasında öncelikle 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesindeki maddi teminatın aranması, borçlu maddi teminat gösteremediği takdirde 11 inci maddeye göre şahsi kefaletin, tahsil dairesince uygun görülmesi şartıyla, teminat olarak kabulü mümkündür.

- a. 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine 01.07.2008 tarihinden geçerli olmak üzere 5766 sayılı Kanunla eklenen ikinci fıkrada "Şu kadar ki, amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamı ellibin Yeni Türk Lirasını (bu tutar dahil) aşmadığı takdirde teminat şartı aranılmaz. Bu tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde, gösterilmesi zorunlu teminat tutarı ellibin Yeni Türk Lirasını aşan kısmın yarısıdır. Bakanlar Kurulu; bu tutarı on katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, yeniden kanuni tutarına getirmeye ve alacaklı amme idareleri itibarıyla bu hadler arasında farklı tutar belirlemeye yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

b.

Buna göre; amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilecek borçlarının toplamının 50.000 lirayı (bu tutar dahil) aşmaması şartıyla tecil edilecek borçlar için teminat aranılmayacaktır. Teminat aranılmaksızın yapılacak tecil ve taksitlendirmelerde, 50.000 liralık sınır alacaklı amme idarelerinin her bir tahsil dairesine olan tecile konu borç toplamaları dikkate alınarak belirlenecektir.

Tecil ve taksitlendirilecek amme alacaklarının toplam tutarının 50.000 lirayı aşması durumunda, gösterilmesi zorunlu olan teminat tutarı 50.000 lirayı aşan kısmın yarısı olacaktır.

Teminat aranılmaksızın yapılacak tecil ve taksitlendirmelere ilişkin olarak belirlenen 50.000 liralık sınır, tecilli borçların toplamı esas alınarak

uygulanacağından, borçlunun tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun olarak ödeme yaptığı borçları için bu sınır dikkate alınmış ise bu borçlar ödenmediği sürece yeni tecil taleplerinde dikkate alınmayacaktır.

Amme borçlusunun teminat aranılmaksızın tecil ve taksitlendirilmiş borçlarının bulunması halinde borçlu, söz konusu borcunu taksitlendirme şartlarına uygun ödedikten sonra veya tecil şartlarına uygun ödeme yapılmaması nedeniyle tecilin ihlal edilmiş olması durumunda ve aynı tahsil dairesine teminatsız tecil uygulamasından yararlanmadığı başka bir tecilli borcu bulunmadığı takdirde 50.000 liralık teminatsız tecil uygulamasından tekrar yararlanabilecektir.

Dolayısıyla, her bir tahsil dairesince borçlunun tecil edilen borç toplamı 50.000 liraya ulaşınca kadar borçludan herhangi bir teminat göstermesi istenmeyecektir. Ancak, tecil edilen borç toplamı 50.000 lirayı aştıktan sonra ve tecil şartlarına uygun ödemeler devam ettiği müddetçe borçlu tarafından yapılacak her yeni tecil talebi sırasında, daha önce tecil edilmiş borçların 50.000 liralık kısmı için teminat aranılmamış olması nedeniyle, tecili talep edilen borcun yarısı değerinde teminat gösterilmesi istenilecektir.

**Örnek 1** - Mükellef (A)'nın Yıldırım Beyazıt Vergi Dairesine 30.000 lira ve Maltepe Vergi Dairesine de 45.000 lira borcu bulunmaktadır.

Mükellef (A), 01.07.2008 tarihinde anılan vergi dairelerinden söz konusu borçlarının tecil ve taksitlendirilmesini talep etmiş, vergi daireleri borcun taksitler halinde ödenmesini uygun bulmuştur.

Bu durumda, mükellefin her iki vergi dairesine olan ve tecili uygun görülen borçları, ayrı ayrı 50.000 liranın altında kaldığı için vergi dairelerince herhangi bir teminat aranılmaksızın taksitlendirme yapılacaktır.

**Örnek 2** - Mükellef (B), 26.07.2008 tarihinde bağlı bulunduğu vergi dairesine müracaat ederek, 120.000 lira borcunun taksitlendirilmesini talep etmiş, vergi dairesi mükellefin talebini değerlendirmiş ve borcun Ağustos 2008 ayından itibaren 6 ayda 6 eşit taksitte ödenmesini uygun görmüştür.

Vergi dairesi, mükelleften taksitlendirilen bu borcu için 50.000 lirayı aşan kısmın yarısı olan  $[(120.000 - 50.000) = 70.000 / 2 = 35.000]$  lira değerinde teminat göstermesini isteyecektir.

**Örnek 3** - Mükellef (C), 26.08.2008 vadeli 40.000 lira borcu için aynı tarihte tecil ve taksitlendirme talep etmiştir. Mükellefin söz konusu borcu Eylül 2008 ayından başlamak ve 8 ayda 8 eşit taksitte ödenmek üzere tecil edilmiştir. Mükellef, mevcut tecilli borcunu tecil şartlarına uygun ödemeye devam ederken, 26.10.2008 vadeli 30.000 lira borcu için aynı tarihte tecil ve taksitlendirme talebinde bulunmuştur. Vergi dairesince mükellefin söz konusu borcu Kasım 2008 ayından başlamak ve 6 ayda 6 eşit taksitte ödenmek üzere tecil edilmiştir.

Teminat şartı aranılmaksızın tecil edilebilecek borç tutarı 50.000 lira olduğundan, vergi dairesi mükellefin 26.08.2008 vadeli 40.000 lira borcunu taksitlendirirken mükelleften herhangi bir teminat istemeyecektir. 26.10.2008

vadeli borç tecil edilirken 50.000 liralık sınır mükellefin tecilli borçlarının toplamı dikkate alınarak uygulanacak ve tecil edilen borç toplamı 70.000 liraya ulaştığından, yeni tecili talep edilen borcun 10.000 liralık kısmı için teminat istenmeyecek, geri kalan kısmının yarısı tutarında  $[(30.000-10.000)=20.000/2=10.000]$  lira teminat göstermesi istenilecektir.

**Örnek 4** - Mükellef (D), 26.09.2008 tarihinde 60.000 lira borcu için tecil ve taksitlendirme talep etmiştir. Mükellefin söz konusu borcu Ekim 2008 ayından başlamak ve 6 ayda 6 eşit taksitte ödenmek üzere tecil edilmiştir. Mükellef, mevcut tecilli borcunu tecil şartlarına uygun ödemeye devam ederken, 26.12.2008 tarihinde 70.000 lira borcu için tecil ve taksitlendirme talebinde bulunmuştur. Vergi dairesince mükellefin 70.000 liralık borcu da Ocak 2009 ayından başlamak ve 5 ayda 5 eşit taksitte ödenmek üzere tecil edilmiştir.

Teminat şartı aranılmaksızın tecil edilebilecek borç tutarı 50.000 lira olduğundan, vergi dairesi mükellefin 26.09.2008 vadeli 60.000 lira borcunu taksitlendirirken, tecil edilen borcun 50.000 liralık kısmı için herhangi bir teminat istememiş, 50.000 liranın üzerinde kalan tutarın yarısı olan  $[(60.000-50.000)=10.000/2=]$  5.000 lira için teminat almıştır.

Borçlu, ilk tecil talebine istinaden tecil edilen borcu için 50.000 liralık teminat aranmaksızın tecil uygulamasından yararlandığından, 26.12.2008 vadeli borç tecil edilirken borçludan tecili talep edilen borcun yarısı tutarında  $(70.000/2=35.000)$  lira teminat göstermesi istenilecektir.

- c. 01.07.2008 tarihinden geçerli olmak üzere 5766 sayılı Kanunla değişik 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin beşinci fıkrasında "Haciz yapılmışsa mahcuz mal, değeri tutarınca teminat yerine geçer. Tecil edilen amme alacakları ile ilgili olarak daha önce tatbik edilen ve borcun tamamını karşılayacak değerde olan hacizler, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır ve buna isabet eden teminat iade edilir. Ancak, mahcuz malların değeri tecil edilen borç tutarından az, zorunlu teminat tutarından fazla olması halinde, tatbik edilen hacizler, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarı mahcuz mal değerinin altına inmediği müddetçe kaldırılmaz. Tecilli borca karşılık alınan teminat ise, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarının zorunlu teminat tutarının altına inmesi durumunda, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır." hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hükümde;

- i- borçlunun daha önce tahsil dairesince haczedilmiş mallarının, tecil talep edilmesi halinde değeri tutarınca teminat yerine geçeceğine,
- ii- tahsil dairesince borçlunun malları üzerine haciz tatbik edildikten sonra borcun tecil edilmesi halinde, tecil edilen bu borçlar için tatbik edilmiş hacizlerin hangi şartlar dahilinde kaldırılabilceğine,
- iii- tecil edilen borca karşılık teminat gösterilmiş olması durumunda, borçlu tarafından gösterilen teminatların hangi şartlar dahilinde borçluya iade edileceğine,

ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Buna göre, borçlunun malları üzerine haciz tatbik edildikten sonra borcun tecil edilmesi halinde, daha önce haczedilmiş malları, tecil ve taksitlendirilen borçları için değeri tutarınca teminat yerine geçecektir.

Haklarında 6183 sayılı Kanun uyarınca yapılan takip muamelesi sonucunda malları haczedilmiş amme borçlularından aranılan amme alacaklarının tecil edilmesi durumunda tecilden önce tatbik edilen ve alacağın tamamını karşılayacak değerde olan hacizler, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılacak ve buna isabet eden teminatlar bölünebilir nitelikte ise iade edilecektir. Dolayısıyla bu durumdaki amme alacaklarının tecilinde, teminatsız tecil veya zorunlu teminat tutarı esas alınarak teminat istenmesi uygulaması söz konusu olmayacaktır.

Borcun tecilinden önce haczedilmiş malların değeri tecil edilen borç tutarından az, zorunlu teminat tutarından fazla ise tatbik edilmiş olan hacizler, tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksitler sonucunda kalan borç tutarı, hacizli mal değerinin altına inmediği sürece kaldırılmayacak, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarı hacizli malın değerinin altına indikten sonra, yapılan ödemeler nispetinde ve bölünebilir nitelikte olması şartıyla kaldırılacaktır.

Amme borçlusunun tecil ve taksitlendirilen borç tutarı teminat aranılmayacak 50.000 liralık sınırın altında olsa dahi tecilden önce haciz tatbik edilen hallerde yukarıda açıklandığı şekilde tatbik edilmiş hacizler yapılan ödemeler nispetinde kaldırılacaktır.

Borcun tecilinden önce haczedilmiş malların değeri, tecil edilen borç tutarından ve madde hükmüne göre istenilmesi gereken zorunlu teminat tutarından az ise haczedilen malların değeri ile gösterilmesi gereken zorunlu teminat tutarı arasındaki fark kadar teminat gösterilmesi istenilecektir. Bu durumda yapılan tecillerde istenilecek zorunlu teminat tutarı belirlenirken 50.000 liralık sınırın dikkate alınacağı tabiidir.

6183 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeye göre tecilli borçlar için alınmış teminatların iadesi, hacizli malların teminat yerine geçtiği durumlar ile haciz uygulaması olmaksızın teminat alındığı durumlar açısından farklılık göstermektedir.

Tecil ve taksitlendirmeden önce tatbik edilen hacizler hakkında tesisi gereken işlemler yukarıda açıklanmıştır.

6183 sayılı Kanun uyarınca herhangi bir haciz uygulaması olmadan tecil edilen borçlar için alınan teminatlar; tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler sonucunda kalan tecilli borç tutarının, zorunlu teminat tutarının altına inmesi durumunda yapılan ödemeler nispetinde ve bölünebilir nitelikte olması şartıyla iade edilecektir.

Bu hüküm, amme borçlusunun tecilli borçlarına karşılık gösterdiği teminatların her bir tecil için ayrı ayrı değerlendirilmesini ve tecil şartlarına uygun yapılan ödemeler nispetinde teminatların iadesini gerektirmektedir.

Teminatların iade edilmesi sırasında borçludan tahsili gereken amme alacaklarının tahsil güvenliğini sağlamak üzere gerekli tedbirlerin alınacağı tabiidir.

**Örnek 5** - Mükellef (E)'nin muhtelif vadeli 100.000 lira vergi borcu için vergi dairesi, mükellefin 90.000 lira ve 60.000 lira değerindeki iki adet gayrimenkulüne haciz tatbik etmiştir. Mükellef vergi dairesinden borçlarının tecil ve taksitlendirmesini talep etmiş, anılan vergi dairesince söz konusu borçlar 10 ayda ve 10 eşit taksitte ödenmek üzere tecil edilmiştir.

Bu örnekte, tecil ve taksitlendirmeden önce borcun tamamını karşılayacak değerde haciz tatbik edilmiş olduğundan, zorunlu teminat tutarı belirlenmesi söz konusu olmayacak, dolayısıyla tatbik edilmiş hacizler tecil yapılmasına rağmen kaldırılmayacaktır.

Mükellefin, iki taksiti ödemesi durumunda, kalan tecilli borç tutarı 80.000 lira olacaktır. Mükellefin gayrimenkulleri üzerine borcun tecilinden önce tatbik edilen hacizler, taksit ödemeleri nispetinde kaldırılabilceğinden, kalan 80.000 lira ve hesaplanan tecil faizlerinden oluşan borcu, 90.000 lira değerindeki gayrimenkulün karşılaması halinde bu gayrimenkul üzerindeki haciz baki kalmak kaydıyla 60.000 lira değerindeki gayrimenkul üzerindeki haciz kaldırılacaktır.

**Örnek 6** - Mükellef (F)'nin 900.000 lira borcu için vergi dairesince 575.000 lira değerindeki gayrimenkullerine haciz tatbik edilmiştir. Mükellef vergi dairesinden borçlarının tecil ve taksitlendirmesini talep etmiş, söz konusu borçlar 18 ayda ve 18 eşit taksitte ödenmek üzere tecil edilmiştir.

Haczedilen gayrimenkullerin değeri tecil edilen borç tutarından az, ancak madde hükmüne göre gösterilmesi zorunlu teminat tutarı olan  $[(900.000-50.000=) 850.000/2=]$  425.000 liradan fazladır. Bu nedenle mükelleften tecil edilen borçlara karşılık teminat istenilmeyecektir.

Mükellef, ilk 7 taksit tutarı olan toplam 350.000 lirayı ödedikten sonra kalan tecilli borç tutarı  $(900.000 - 350.000= 550.000)$  lira hacizli gayrimenkullerin değeri olan 575.000 liranın altına inmesine ve hacizli gayrimenkullerin değerinin zorunlu teminat tutarı olan 425.000 liranın üstünde olmasına rağmen bölünebilir nitelikte olması koşuluyla kaldırılabilcek haciz tutarı 25.000 lira olacaktır. Mükellefin tecil şartlarına uygun olarak yapacağı ödemeler üzerine malları üzerindeki hacizler, bölünebilir nitelikte olması şartıyla yapılan ödemeler nispetinde kaldırılabilir. (Örnekte tahsili gereken tecil faizi ihmal edilmiştir.)

**Örnek 7** - Mükellef (G), 1.500.000 lira tutarındaki borcu için tecil ve taksitlendirme talep etmiş, söz konusu borç 12 ayda ve 12 eşit taksitte ödenmek üzere 30.07.2008 tarihinde tecil edilmiştir.

Mükellef taksitlendirilen borçları için  $[(1.500.000-50.000=) 1.450.000/2=]$  725.000 lira tutarındaki zorunlu teminatı göstermiştir.

Mükellef vergi dairesine ilk 7 taksit toplamı olan  $(125.000 \times 7=)$  875.000 lira tutarında ödeme yapmıştır. Bu durumda, mükellefin kalan tecilli borcu



(1.500.000- 875.000=) 625.000 lira olup, zorunlu teminat tutarı olan 725.000 liranın altına inmiş olacağından, zorunlu teminat tutarı ile kalan tecilli borç tutarı arasındaki (725.000-625.000=) 100.000 lira değerindeki teminat bölünebilir nitelikte ise mükellefe iade edilebilecektir. Örnek, tahsili gereken tecil faizi ihmal edilerek düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, haciz tatbik edilmemiş amme alacaklarının tecili sırasında istenecek zorunlu teminat tutarının belirlenmesinde hesaplanacak tecil faizleri dikkate alınmamakla birlikte, teminatların iadesinde ödenmesi gereken tecil faizlerinin de dikkate alınması gerekmektedir.

- d. 5766 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde yapılan değişikliklerin, 5766 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükmü nedeniyle, 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde yapılan değişikliklerin yürürlüğe gireceği 01.07.2008 tarihinden önce tecil edilmiş bulunan amme alacakları hakkında da uygulanması mümkün bulunmaktadır.
5. Kanunun tecil için öngördüğü şartlardan borç ödemede iyi niyet sahibi olma şartına da tecil taleplerinin değerlendirilmesi sırasında dikkat edilecek, öteden beri borç ödeme alışkanlığı bulunmayan borçluların önerdikleri ödeme planlarının gerçekçi olmadığı kanaatine ulaşılan hallerde tecil talepleri, çok zor durumda olmaları halinde dahi, kabul edilmeyecektir.
6. 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil yapılabilmesi için borçlunun yazılı müracaatı şarttır. Borçlu bu müracaatı bizzat yapabileceği gibi kanuni temsilcileri veya bu konuda özel olarak vekalet verilen kişiler marifetiyle de yapabilecektir.
7. Tecil edilen amme alacaklarının, belirlenen faiz oranı esas alınarak hesaplanan tecil faiziyle birlikte ödenmesi gerekmektedir.
8. 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre, Devlete ait amme alacaklarında, tecil yetkisini kullanacak ve bu yetkiyi devredecek olanlar, ilgili bakanlardır. Tecil yetkisi, il özel idarelerine ait amme alacaklarında valilere, belediyelere ait amme alacaklarında ise belediye başkanlarına aittir.
9. Devlete ait olup, yukarıda yer verilen şartların yanında Bakanlığımız teşkilatınca 6183 sayılı Kanun uyarınca takip ve tahsil edilen amme alacaklarıyla ilgili olarak yapılacak tecil ve taksitlendirmenin şartları aşağıda belirtilmiştir.
  - a. Teşkilata devredilen tecil ve taksitlendirme yetkisi, devrolunan makamlar tarafından, bulunmamaları halinde vekilleri tarafından kullanılacaktır.
  - b. Tecil ve taksitlendirme yetkisi kullanılırken, yetki devrinde belirlenmiş; sürelerle, tutarlara ve alacak türlerine uygun olarak işlem yapılacak, yetkiyi aşan talepler yetkili makama bildirilecektir.
  - c. Tecil ve taksitlendirme yetkisini kullanacak olan makama gelen talepler; borçlunun yükümlülüklerinin takibini yapan birimlerin görüşleri de dikkate alınarak sonuçlandırılacaktır.
  - d. Tecili ve taksitlendirmeyi yapacak makamlar, tecil şartlarına göre tayin ettikleri taksitlendirme şartlarını belirleyeceklerdir. Tayin edilecek şartların borçlu tarafından kabul edilmesi esastır. Kabul işlemi yazılı olarak yapılabileceği gibi, hazırlanan ödeme planlarının idarede kalan nüshalarına imza atılmak suretiyle de yapılabilecektir. Borçlu tarafından kendisine bildirilen tecil ve taksitlendirme şartları kabul edilmediği takdirde tecil veya taksitlendirme yapılmayacaktır.

- e. Tecilin, tecil ve taksitlendirme şartlarının borçlu tarafından kabul edilmesiyle hüküm ifade ettiği hususu da dikkate alınarak, 01.07.2008 tarihinden itibaren yapılacak müracaatlara dayanılarak yapılan tecillere uygulanmak üzere, "tecil edilen borç tutarının %10'u ödenmedikçe ilgili tahsil dairesine borcu bulunmadığını gösteren yazının verilmemesi" tecil şartı olarak belirlenmiştir. Kendilerine tecil ve taksitlendirme yetkisi verilmiş olanlar, yaptıkları tecil ve taksitlendirme işlemlerinde getirilen bu şartı da ihtiva eden örneği ekte yer alan talimat yazısını (Ek-6) kullanarak tecil talebini sonuçlandıracaklar ve bu talimatta yer alan hususları borçluya tebliğ edeceklerdir.
- f. Borçluların tecil için yaptıkları müracaat tarihinden, taleplerinin sonuçlandırılmasına kadar belli bir süre geçebilmektedir. Bu süre içerisinde borçluların taleplerinde önerdikleri taksit tutarlarını düzenli olarak ödemeleri gerekmekte olup, tecil taleplerinin kabul edilmesi halinde önerilen taksit tutarlarından süresi geçen ve ödenmemiş kısmın derhal ödenmesi istenilecektir. Derhal ödenecek tutarlara, tecil müracaat tarihinden derhal ödenmesi gereken tutarın ödendiği tarihe kadar geçen süre için tecil faizi hesaplanacaktır.
- g. Tecile yetkili olan makamlar, tecil yetkilerini kullanırken;
- i- Borçlu tarafından daha kısa bir süre önerilmemiş olması halinde, amme alacağının aylık taksitler halinde taksitlendirilmesi,
  - ii- Borçlunun talep dilekçesinde belirttiği taksit süresinden daha uzun taksit süresi verilmemesi,
  - iii- Taksit tutarları belirlenirken ödemesiz aya yer verilmemesi,
  - iv- Taksit tutarlarının mutlaka eşit olma şartının aranılmaması,
- gerekmektedir.
- h. Taksitlerin hesaplanan tecil faiziyle birlikte tahsil edilmesi gerekmektedir. Taksit tutarları ile hesaplanan tecil faizlerinin tam olarak ödenmemesi, tecilin ihlal nedenidir.
- i. Tecil yetkisini kullanan tarafından uygun görülen ödeme planında taksitlerin ödeme süresi sadece ay olarak belirtilmiş olması durumunda, taksitlerin ayın ilk iş gününden son iş gününe kadar ödenmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak, ayın son iş günü taksitlerin ödenmemesi halinde tecilin ihlal edilmiş olacağı tabiidir.
- j. Tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan amme borçlusunun tecil edilen borçlarını taksit ödeme sürelerinden önce ödemesi mümkündür. Bu durumda, erken ödenen tutara, tecil müracaat tarihinden ödemenin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için tecil faizi hesaplanacaktır.
10. 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesi ile Bakanlığımıza tanınan yetkiye istinaden belirlenen ve 28.04.2006 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) uygulanmakta olan yıllık tecil faizi oranı %24'dür.
11. Tecil faizi oranında yapılan değişikliklerin tecil işlemlerine yansıtılması, farklı esaslara bağlanmıştır.
- a. Tecil faizi oranındaki değişikliğin oranın indirilmesine yönelik olması halinde;
- i- ***Oran değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önceki müracaatlara dayanılarak tecil edilecek olan amme alacaklarına müracaat tarihlerinden değişiklik tarihine kadar (bu tarih hariç) geçen süre için eski tecil faizi oranı, değişiklik tarihinden itibaren de yeni tecil faizi oranının uygulanması,***

- ii- Tecil faizi oranındaki değişiklikten önce tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun olarak ödenmekte olan amme alacaklarına yeni tecil faizi oranının yürürlüğe girdiği tarihe kadar eski tecil faizi oranları, bu tarihten sonra ödenmesi gereken taksit tutarlarına ise yeni tecil faizi oranlarının uygulanması,**

gerekmektedir.

- b. Tecil faizi oranındaki değişikliğin oranın yükseltilmesine yönelik olması halinde;
- i-** Oran değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan müracaatlara dayanılarak tecil edilecek olan amme alacakları ile tecil faiz oranındaki değişiklikten önce tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun olarak ödenmekte olan amme alacaklarına tecil şartlarına uygun olarak ödendikleri sürece müracaat tarihlerinden itibaren eski tecil faiz oranlarının uygulanması,
- ii-** Tecil faizi oranındaki değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce tecil talebinde bulunulmuş ve talep kabul edilerek tecil edilmiş amme alacaklarına yönelik tecilin ihlal edilmiş olması ancak, yeni talepler üzerine yeniden tecil yapılması (tecilin geçerli sayılması) halinde, yeni tecil faizi oranının yürürlüğe girdiği tarihe kadar eski tecil faizi oranları, bu tarihten sonra ödenmesi gereken taksit tutarlarına ise yeni tecil faizi oranlarının uygulanması,

gerekmektedir.

12. Tecilin gerçekleşmesi üzerine borcu tecil edilen mükelleflere yapılacak bildirimde; faiz oranının belirlendiği kısmın altı çizilmek suretiyle hangi oranda tecil faizi ödeneceğine dair gerekli uyarı yapılacaktır.
13. Tecil faizi oranı yıllık olarak belirlenmektedir. Tecil faizi; basit faiz usulü uygulanarak ve müracaat tarihinden ödeme tarihine (bu tarihler dahil) kadar geçen günler için, ödenecek taksit tutarları üzerinden hesaplanacaktır. Amme borçlusunun, vade tarihinden önce ya da vade tarihinde yaptığı müracaatlar üzerine tecil edilen amme alacaklarına uygulanacak tecil faizinin hesaplanmasında ise, vade gününe faiz alınması söz konusu olamayacağından, vade gününü takip eden tarih esas alınacaktır.
- Tecil faizinin hesaplanmasında kullanılacak basit faiz usulü formülü aşağıda gösterilmiştir.

***Tecil faizinin hesaplanmasında kullanılan basit faiz usulü formülü aşağıdaki gibidir.:***

$$\text{Tecil Faizi} = \frac{\text{Taksit Tutarı} \times \text{Yıllık Tecil Faizi Oranı} \times \text{Gün Sayısı}}{36.000}$$

Burada dikkat edilmesi gereken husus, tecil faizinin borcun tamamı üzerinden değil, her taksit için öngörülen tutar üzerinden hesaplanacağıdır. Her taksit için gün sayısının hesaplanmasında yukarıda da belirtildiği gibi, müracaat tarihi esas alınacak ve ödeme günü dahil geçen gün sayısı belirlenecektir.

**Örnek - 1:** Mükellef (A) tarafından 30.04.2007 vadeli Kurumlar Vergisinden olan 10.000 lira borcunun 26.04.2007 tarihinde 12 ay süreyle ödenmek üzere tecili talep edilmiştir. Mükellefin bu talebi incelenmiş ve Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos ve Eylül 2007 aylarında 5 ayda ve 5 eşit taksitte ödenmek üzere 10.05.2007 tarihinde tecil edilmiştir. Tecil edilen bu borcun mükellef tarafından 30.05.2007, 28.06.2007, 31.07.2007, 27.08.2007 ve 28.09.2007 tarihlerinde ödenmesi uygun görülmüştür.

30.04.2007 vadeli Kurumlar Vergisinden olan 10.000 lira borç için vadesinden önce 26.04.2007 tarihinde tecil talebinde bulunduğundan tecil faizi vade tarihinden (vade tarihi hariç) itibaren uygulanacaktır.

|                | Tecil faizi uygulanacak süre       |                      |
|----------------|------------------------------------|----------------------|
|                | Faiz Hesaplamasına Esas Olan Tarih | Ödeme Günü           |
| 1. Taksit için | 01.05.2007                         | 30.05.2007 = 30 gün  |
| 2. Taksit için | 01.05.2007                         | 28.06.2007 = 59 gün  |
| 3. Taksit için | 01.05.2007                         | 31.07.2007 = 92 gün  |
| 4. Taksit için | 01.05.2007                         | 27.08.2007 = 119 gün |
| 5. Taksit için | 01.05.2007                         | 28.09.2007 = 151 gün |

Taksit tutarı 10.000/5= 2.000 liradır.

**Faiz hesabında;**

$$\text{Tecil Faizi} = \frac{\text{Taksit Tutarı} \times \text{Yıllık Tecil Faizi Oranı} \times \text{Gün Sayısı}}{36.000}$$

formülü kullanılacaktır.

Buna göre;

$$1. \text{ Taksit için tecil faizi} = \frac{2.000 \times 24 \times 30}{36.000} = 40,00 \text{ lira}$$

$$2. \text{ Taksit için tecil faizi} = \frac{2.000 \times 24 \times 59}{36.000} = 78,67 \text{ lira}$$

$$3. \text{ Taksit için tecil faizi} = \frac{2.000 \times 24 \times 92}{36.000} = 122,67 \text{ lira}$$

$$4. \text{ Taksit için tecil faizi} = \frac{2.000 \times 24 \times 119}{36.000} = 158,67 \text{ lira}$$

$$5. \text{ Taksit için tecil faizi} = \frac{2.000 \times 24 \times 151}{36.000} = 201,33 \text{ lira}$$

olarak hesaplanacaktır.

Bu mükelleften tecil faizleriyle birlikte;

|               |                    |                      |                         |
|---------------|--------------------|----------------------|-------------------------|
| 1. taksit =   | 2.000              | + 40                 | = 2.040,00 lira         |
| 2. taksit =   | 2.000              | + 78,67              | = 2.078,67 lira         |
| 3. taksit =   | 2.000              | + 122,67             | = 2.122,67 lira         |
| 4. taksit =   | 2.000              | + 158,67             | = 2.158,67 lira         |
| 5. taksit =   | 2.000              | + 201,33             | = 2.201,33 lira         |
| <b>TOPLAM</b> | <b>10.000 lira</b> | <b>+ 601,34 lira</b> | <b>= 10.601,34 lira</b> |

tahsil edilecektir.

14. Tecil ve taksitlendirilmiş borçların tecil şartlarına uygun ödenmemesi durumunda, tecil ihlal edilmiş sayılacaktır. Tecil şartlarını ihlal eden borçluların, tecilin geçerli sayılması için tecile yetkili makamlara yapacakları başvuru üzerine bu makamlarca gerekli değerlendirme yapıldıktan sonra tecilin geçerli sayılmasına karar verilebilecektir.

Daha evvel tecil edilen bir borca karşılık yapılan ödemelerin tecilli sayılması ve kalan tutarın da belirlenen bir plan dahilinde ödenmesine izin verilmesi anlamına gelen "tecilin geçerli sayılması" uygulamasında, tecil faizi geçerli sayılan tecil için yapılmış ilk müracaat tarihi esas alınarak hesaplanacaktır.

Tecilin geçerli sayılması durumunda da tecile yetkili makamların borçlunun ilk müracaat tarihinden itibaren verilebilecek azami süreyi geçmeyecek şekilde ödeme süresi vermeleri gerektiği tabiidir.

**Örnek 1** - Mükellef (A), 15.04.2008 tarihinde bağlı olduğu vergi dairesine müracaat ederek borçlarını 15 ay süreyle ödemek üzere tecilini talep etmiştir. Vergi dairesi mükellefin 15.04.2008 tarihi itibarıyla (bu tarih hariç) gecikme zammı dahil toplam 60.000 lira borcu olduğunu tespit etmiş ve söz konusu borcun Mayıs 2008 ayından başlamak üzere 12 ayda 12 eşit taksitte ödenmesini uygun görmüştür.

İlk 4 taksidini ödeme planına uygun olarak ödeyen mükellef, Eylül 2008 ayında ödemesi gereken 5 inci taksidini süresinde ödemeyerek tecili ihlal etmiştir. Bağlı bulunduğu vergi dairesine 05.10.2008 tarihinde müracaat eden mükellef, elinde olmayan nedenlerle ödeme yapamadığını belirterek tecilinin geçerli sayılmasını ve kalan borcunun Ekim ayından başlamak üzere 12 ayda eşit taksitler halinde ödenmesine imkan verilmesini talep etmiştir. Vergi dairesince mükellefin talebi değerlendirilmiş ve söz konusu borç tecilli sayılarak kalan borcun Ekim 2008 ayından başlamak üzere 10 ayda ve 10 eşit taksitte ödenmesine karar verilmiştir.

Örnek olayda tecil ihlaline kadar tüm taksitler tecil faizleri ile birlikte ödenmiştir. Bu nedenle mükellefin kalan borcu için ödeme tarihlerine göre tecil faizleri hesaplanacaktır. Mükellefin, Ekim 2008 ayında ödemesi gereken taksidini 20.10.2008 tarihinde ödediği varsayıldığında tecil faizi aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Mükellefin talebi kabul edilerek tecil geçerli sayıldığından, Ekim 2008 ayında ödenmesi gereken taksit için ilk müracaat tarihi olan 15.04.2008 ile ödeme günü olan 20.10.2008 tarihleri arasında geçen süreye;

$$4.000 \times 24 \times 189$$

$$\frac{\quad}{36.000} = 504,- \text{ lira tecil faizi hesaplanacaktır.}$$

$$36.000$$

Bu mükellefin, 20.10.2008 tarihinde ödeyeceği taksit tutarı tecil faizi dahil toplam (4.000 + 504=) 4.504 lira olacaktır.

Örnekte, mükellefin daha sonra ödeyeceği taksitlere ilişkin tecil faizi hesaplamasına yer verilmemiş olmakla birlikte bu taksitlerin ödenmesinde de aynı esaslar dahilinde tecil faizi hesaplanacağı tabiidir.

15. 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin son fıkrasında yer alan "Tecil edilen amme alacağının gecikme zammı tatbik edilmeyen alacaklardan olması halinde, ödenen tecil faizleri iade veya mahsup edilmez." şeklindeki hüküm uyarınca, tecil edilen ancak tecil şartlarına uygun ödenmeyen amme alacağının gecikme zammı uygulanmayan alacaklardan oluşması halinde bu alacaklar için tecilin bir bedeli olarak ödenmiş bulunan tecil faizi borçlulara red ve iade edilemeyeceği gibi borçlarına da mahsup edilmeyecektir. Ancak, tecil edilen amme alacağının bir kısmının gecikme zammı uygulanabilecek, bir kısmının da gecikme zammı uygulanamayacak alacaklardan oluşması ve bu tür tecillerin ihlal edilmiş olması halinde, ödenen tecil faizlerinden, gecikme zammı uygulanabilecek alacağa isabet eden kısmı ödenmesi gereken gecikme zammından mahsup edilecektir.

**Örnek - 1:** Gelir (Stopaj) Vergisinden 4.000,00 lira, Kurumlar Vergisinden 10.000,00 lira ve Gecikme Zammından 6.000,00 lira olmak üzere toplam 20.000,00 lira borç tecil edilmiş, ancak belli bir süre geçtikten sonra tecil ihlal edilmiştir. Bu borçlara karşılık tecil süresince 4.000,00 lira tecil faizi tahsil edilmiştir.

Bu durumda, mahsup edilecek tecil faizi tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$\begin{array}{l} \text{Vergi Aslına İsbet Eden} \\ \text{Tecil Faizi} \end{array} = \frac{\text{Vergi Aslı Olan Gelir (Stopaj) Vergisi + Kurumlar Vergisi x} \\ \text{Tahsil Edilen Tecil Faizi}}{\text{Tecil Edilen Toplam Borç}}$$
$$\frac{(4.000,00 + 10.000,00) \times 4.000,00}{20.000,00} = 2.800,00 \text{ lira Vergi Aslına İsbet Eden Tecil Faizi}$$

Buna göre, 2.800,00 lira tutarındaki tecil faizi, vergi asılları için hesaplanacak gecikme zammından mahsup edilecektir.

Diğer taraftan, 4.000,00 - 2.800,00=1.200,00 lira tecil faizi ise gecikme zammı uygulanmayan amme alacağına ilişkin olduğundan bu tutar, borçluya red ve iade edilmeyeceği gibi borçlarına da mahsup edilmeyerek gelir yazılacaktır.

16. 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında "Borcunun tecilini talep eden ancak, talepleri uygun görülmemeyerek reddedilen borçlular söz konusu borçlarını reddin tebliği tarihinden itibaren idarece 30 gün kadar verilebilecek ödeme süresi içinde ödedikleri takdirde bu amme alacağı ödendiği tarihe kadar faiz alınmak suretiyle tecil olunur." hükmü yer almaktadır.

Hükme göre, tecil ve taksitlendirme yetkisinde olduğu gibi süreli ret uygulaması da ihtiyaridir. Alacaklı amme idarelerinin tecile yetkili makamlarınca, tecil taleplerinin süre verilerek reddedilmesinde hangi esasların uygulanacağını belirlemesi mümkün bulunmaktadır.

Tecile yetkili makamlarca, borçlunun tecil talebinin süre verilerek reddedilmesi yetkisi devredilebilir.

Sürekli ret uygulamasında amme alacağı aylık taksitler halinde ödeme planına bağlanmamakta ancak, amme alacağının verilen sürede ödenmiş olması halinde müracaat tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için tecil faizi hesaplanmaktadır.

17. Tecil şartlarının ihlal edilmiş olması, gerekli şartların oluşması halinde daha önce tecil edilmiş olan alacağın yeniden tecil edilmesine engel teşkil etmemektedir.

## II. Tecil Edilmiş Amme Alacağı İle İlgili Olarak Yürütmenin Durdurulması Kararı Verilmesi

1. 6183 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinde, tecil edilmiş amme alacakları ile ilgili olarak yargı mercilerince yürütmenin durdurulması kararı verilmesi halinde tecil uygulamasının nasıl yapılacağı hususu düzenlenmiştir.

Söz konusu madde hükmüne göre, tecil edilmiş amme alacağı ile ilgili olarak verilmiş olan yürütmeyi durdurma kararının devam ettiği süre tecil süresinden uzun ise tecil geçersiz hale gelecek, tecil süresi yürütmenin durdurulduğu süreden uzun ise yürütmenin durdurulduğu süre içinde tahsil edilmemiş olan taksitlerin kalan sürede ödenmesi halinde tecil ihlal edilmiş sayılmayacaktır.